

[Ebba Strange]

de mest bæredygtige aktiviteter i Christiania kan indgå i en kommende plan.« Hvor er disse bæredygtige elementer i ministerens redegørelse? Arkitektfirmaet beskriver en lang række af disse bæredygtige elementer, der ikke blot har været til gavn og glæde for Christianias egne beboere, men som også dels har inspireret en lang række alternative bo- og produktionskollektiver rundt i hele landet, dels har inspireret og provokeret alle os andre pæne borgere. Lad mig nævne i flæng:

Produktionsvirksomheder, vel omkring et halvt hundrede stykker, der er karakteriseret ved i høj grad at anvende genbrugsmateriale i produktionen. Vi har her et arbejdstempo, der gør det muligt også for socialt svage personer at arbejde dér. Alligevel fremstiller man ofte produkter, der kan konkurrere med tilsvarende produkter ude i det øvrige samfund, og som efterspørges af os andre ude i det øvrige samfund.

Kulturaktiviteterne er nok det, Christiania er blevet mest kendt for uden for sit eget område. Solvognen, malerierne, musikken, julefesterne for omkring 800 enlige mennesker, det åbne fællesskab.

De sociale problemer er klart steget i Christiania, mens Christiania har eksisteret, ligesom de er i den øvrige del af landet. Alligevel har der stadig været tilstrækkelig styrke til, at mange mennesker, som i andre dele af samfundet ville være institutionsanbragte, derude ikke bare kan få lov at være og blive accepteret, men kan komme til at fungere uden at gå rundt og føle sig i et stadigt behandler-klientforhold.

Børnene har friere og bedre forhold at vokse op under end mange af de andre børn, vi møder i storbykvartererne, især i brokvartererne.

Til alt dette har ministeren kun én bemærkning: landets love skal overholdes. Hvad betyder det egentlig? Det vil jeg også godt spørge om som hr. Tørnæs. I hvilken retning har ministeren tænkt sig Christiania-samfundet ændret? Christiania har aldrig været undtaget fra den almindelige danske lovgivning, og det ville være svært, det indrømmer jeg, og problematisk at udarbejde en omfattende særlovgivning for området. Men love i et land er jo ikke kun til for at holdes. Love er til for at regulere forholdene i et gi-

vet samfund, og over al retspleje ligger vel til enhver tid også en skønsomhed.

Denne skønsomhed udøves naturligt i en lang række sammenhænge, når politiet patruljerer i Valby eller Hellerup for at kontrollere løse hunde, cykellygter og hashforbrug. Det er en skønsomhed af denne art med forståelse for områdets særlige karakter, vi ønsker også for Christiania. Hvis det er det, ministeren mener, at reaktionen over for kriminalitet og hashsalg skal være den samme som i den øvrige del af samfundet, så er det efter min mening i orden. For der er vel ingen, heller ikke i denne sal, der for alvor tror på, at hashen kan fjernes fra Hellerup, fra Århus, fra Vesterbro eller fra Christiania. Der er folk, en hel del endda, som bruger hash, og det forhindres ikke ved at fare frem med bål og brand i Christiania.

Sandheden om ordensopretholdelse er jo, at Københavns politis aktivitet i Christiania er urimelig stor med nærmest daglige razziaer, til trods for at Christiania er det eneste klart afgrænsede område i Danmark, der kollektivt har formået at fjerne det, der er samfundets egentlige svøbe, nemlig den hårde narkotika.

Det positive i den nuværende situation er, at christianitterne selv er gået i gang med at få afviklet et hashmarked, der givet også efter min vurdering er alt for stort i forhold til Christianiaområdet. Det skal de selvfølgelig støttes i, og det kan bl. a. gøres ved, at man, samtidig med at man hjælper dem med at få afviklet hashmarkedet, tilbyder dem at støtte en række af de bæredygtige elementer, jeg har nævnt, f. eks. produktionskollektiver som beskæftigelsesforanstaltninger, sociale forsøg – vores tidligere socialminister åbnede muligheder for sociale forsøg; jeg håber, den nuværende socialminister vil følge i hendes fodspor og finde aktiviteter, der er værd at støtte i Christiania – kunststøtte til kulturaktiviteterne, miljøstøtte til renovering af voldanlæggene og meget mere. Jeg er helt klar over, at det bliver begrænset, hvor meget støtte man kan vente fra Københavns kommune, så derfor må det i meget høj grad blive statsopgaver, vi taler om. Men der er vel heller ikke rigtig nogen, der endnu har regnet ud, hvor meget Christiania egentlig i årene har sparet samfundet for til socialforsorg og institutionspladser.